

КОРИСНО ЗНАТИ

РОЗБИВСЯ РТУТНИЙ ТЕРМОМЕТР?

НЕ ПАНІКУЙТЕ!

Руть (Меркурій) відома людству з доісторичних часів. Руть у 77 р. н. е. Пліній назвав *Hydrargirum*, що з латинської перекладається як “рідке срібло”. Пліній уперше вказав на токсичну дію ртуті і вважав, що її пара є отруйною для рабів, які працювали на ртутних рудниках. У них розвивалося захворювання “меркуріалізм”, тому він рекомендував робітникам закривати обличчя тонким матеріалом, виготовленим із сечового мішура тварин.

Руть широко використовували лікарі-шарлатани (англійською “guacks” скорочено від “guacksalver” – шарлатан), що дуже нагадує назву ртуті “guicksilver”. Меркуріалізм, відомий як “хвороба капелюшників”, описано ще до того, як Джон Тенніел (1820 – 1914) зобразив Божевільного Капелюшника для “Аліси в Країні чудес” Льюїса Керрола. Капелюшних справ майстри використовували руть для того, щоб вовняні волокна ставали м’якими і щільними, цебто створювали фетр. Крім того, в Парижі до 1685 р. фетр для капелюхів забарвлювали у помаранчевий (жовтогарячий) колір меркурій нітратом. Оскільки процедура була токсичною, то цей процес проводили таємно і називали “морквленням”.

Руть небезпечна. Цей факт, відомий ще зі школи. Ви випадково розбили термометр і стоїте з “квадратними очима” та спостерігаєте, як утворюються кульки ртуті на підлозі. Найперше і саме головне – не панікуйте!

Не надійтесь, що руть висохне сама. Отруєння розвивається повільно з ураженням центральної нервової системи та нирок. Ні в якому разі не можна збирати руть віником, викидати розбитий термометр зі сміттям, змивати руть в каналізацію. Також одяг, який мав контакт з ртуттю, пакети і т. і. повинні бути утилізовані в запакованому стані.

Наводимо покрокову інструкцію дій у випадку, якщо Ви розбили ртутний термометр:

1. Зателефонуйте до працівників служби МНС за номером 101 або в районну СЕС та попросіть поради.
2. Одягніть поліетиленові пакети на взуття та резинові рукавиці і візьміть банку з холодною водою. Вода необхідна для того, щоб руть не випаровувалась.
3. Великі краплі ртуті можна зібрати пилососом, якщо у ньому використовуються одноразові пакети. Дрібні краплі збирайте за допомогою шприца, резинової груші, двох листків паперу, лейкопластирю, скотчу, мокрої газети.
4. Ретельно зберіть руть та розбиті частини термометра у банку з водою та закрийте кришкою. Банку поставте подалі від джерел

тепла (прохолодне місце). Потім передайте її спеціалістам МНС або СЕС, але ні в якому разі не викидайте зі сміттям.

5. Відкрийте вікна та провітріть приміщення. Ртуть важкий метал і його випаровування зменшується за зниження температури
6. Місце розливу ртуті обробіть розчином хлорного вапна (можна використати відбілювач “Білизна”, 1 л якого розчиняють в 5 л води, обробляють 2-3 рази на добу упродовж двох тижнів), або калію марганцевокислого (розчин повинен мати насичений, темний колір). Ці речовини окиснять ртуть, що позбавить її здатності до випаровування. Якщо цих речовин немає, можна приготувати гарячий мильно-содовий розчин: 50 г соди (натрію гідрокарбонат), 40 г подрібненого на терці господарського мила розчиняють в 1 л води.
7. Кваліфіковане знешкодження ртуті (демеркуризація) здійснять фахівці МНС або СЕС.

В. Духницький